

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА**2152.**

Врз основа на член 119-а од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија” бр. 63/2006, 36/2007 и 106/2008), министерот за економија донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ИЗГРАДБА, ОДРЖУВАЊЕ И БЕЗБЕДНО ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА КУКЕН ПРИКЛУЧОК ЗА ГАС
ЗА РАБОТЕН ПРИТИСОК ДО 4 БАРИ**

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат нормативите за изградба, одржување и безбедно функционирање на кукен приклучок за гас за работен притисок до 4 bar.

Член 2

Како кукен приклучок за гас, во смисла на овој правилник, се смета делот на дистрибутивниот гасовод кој го спојува дистрибутивниот гасовод со внатрешната инсталација за гас и кој завршува со главен запорен цевен затворач.

Член 3

Трасата на кукниот приклучок за гас е составен дел на проектната документација на објектот.

Член 4

Кукниот приклучок за гас се положува на пристапни места и треба да биде заштитен од оштетувања.

Член 5

Димензионирањето на кукниот приклучок за гас се врши во зависност од видот на дистрибутивниот гасовод со кој се спојува, работниот притисок за кој е проектиран, односно изведен дистрибутивниот гасовод со кој се поврзува, а земајќи го предвид работниот притисок на апаратите на гас.

Член 6

Цевководите на кукниот приклучок за гас се водат право и по најкраткиот пат од дистрибутивниот гасовод до зградата. Цевководите се водат така што положувањето на дистрибутивниот гасовод да се одвива несметано од други предмети и трасата да остане трајно пристапна.

Член 7

Водовите на кукниот приклучок за гас низ шуплини или под делови од зградата (тераси, скалила) се поставуваат во заштитни цевки.

Член 8

Растојанието на кукниот гасен приклучок од подземните инсталации се одредува во зависност од дијаметарот на цевките. Најмалото растојание помеѓу кукниот приклучок за гас и секаков вид кабел или други водови ќе биде 0,2m.

Член 9

Кукниот приклучок за гас се положува на длабочина на вкопување од 0,6 до 1,0m.

По исклучок од став 1 од овој член, длабочината на вкопување може да се намали на 0,5m, односно да се зголеми до 2m, без преземање на посебни мерки на заштита како што е дадено во Прилог кој е составен дел на овој правилник - слика 1.

Член 10

Деловите на кукниот приклучок за гас меѓусебно се поврзуваат на начин со кој се обезбедува цврстина и непропусливост на кукниот приклучок за гас како што е дадено во Прилог на овој правилник - слика 2.

Член 11

При воведување во зграда, водовите на кукниот приклучок за гас се поставуваат во суви простории. Просториите и деловите на гасоводот кои се наоѓаат во нив треба да бидат пристапни. Водовите на кукниот приклучок за гас треба да бидат заштитени од механички оштетувања.

Член 12

Кукен приклучок за гас не се поставува во простории во кои се складираат експлозивни или лесно запаливи материи.

Член 13

Ако кукниот приклучок за гас се поставува во подрачја во кои е можно поместување, односно слегнување на плото, се преземаат дополнителни мерки за заштита.

Член 14

Кукниот приклучок за гас, вклучувајќи ги и фазонските делови, цевните затвораи и споевите, се изработуваат и поставуваат така што при нормална работа да ги издржат настанатите напрегања и да бидат непропустни.

Член 15

Преминот од полиетиленски цевки на метални, се поставува подземно до зградата.

Полиетиленските цевки од кукниот приклучок за гас се поставуваат во земја под зградата, под услов преминот од еден материјал на друг да се изврши во метална заштитна цевка. Металната заштитна цевка треба да преминува преку надворешната и внатрешната страна на сидот или да излегува од подот кај згради без подрум.

Член 16

Прстенестиот простор помеѓу цевките на кукниот приклучок за гас и заштитната цевка, како и монтажниот отвор помеѓу заштитната цевка и сидот или подната плоча, треба да биде непропусен кон внатрешниот дел од зградата.

При поставување во зграда на кукен приклучок за гас од полиетиленски цевки, се вградуваат метални заштитни цевки. Овие метални заштитни цевки се поставуваат под зградата.

Член 17

Деловите на куќниот приклучок за гас кои се поставени надвор од земја се положуваат така што се заштитени од смрзнување, односно со топлинска изолација.

Деловите од куќниот приклучок за гас кои не се под земја се заштитуваат од корозија и од механички оштетувања.

Деловите на куќниот приклучок за гас од полиетиленски цевки поставени надвор од земја се заштитуваат од влијанието на сончевите зраци со употреба на челични цевки.

Член 18

Деловите на куќниот приклучок за гас кои се поставени надвор од земја, а не се галванизирани, се заштитуваат со боја на начин и под услови утврдени со прописите за технички мерки за заштита на челични конструкции од корозија.

Член 19

Делот на куќниот приклучок за гас од челични цевки се заштитува од корозија на еден од следниве начини:

- 1) со фабрички изработени полиетиленски обвивки,
- 2) со битуменски обвивки и со дополнителна надворешна заштита,
- 3) со заштитни траки и со дополнителна механичка заштита според упатството на производителот на траката или
- 4) со трајно еластични траки на база на бутил-каучук.

Член 20

Контролата на квалитетот на изведената изолација на куќниот приклучок за гас и дистрибутивниот гасовод изработен од челични цевки се врши по затрупувањето на ровот во непосредна близина на приклучокот.

Член 21

Покрај заштитата од корозија, куќниот приклучок за гас може да се заштити и со катодна заштита.

Под влијание на катодната заштита, изведената изолација не смее да ги губи своите својства.

На местата каде што делот на куќниот приклучок за гас е поставен на заземјени носачи (конструкцијата на зграда, столбови, носачи), тој дел треба да се изолира од носачите.

Член 22

Непосредно по влезот на куќниот приклучок за гас во зградата, на пристапно место се вградува главен запорен цевен затворац кој ги исполнува условите од националните стандарди кои се транспозиција на европските стандарди од оваа област. Главниот запорен цевен затворац може да се вгради и надвор од зградата во приклучен ормар или во ѕиден ормар.

Кај куќниот приклучок за гас чиј називен пречник е еднаков или поголем од DN 80, зависно од работниот притисок, надвор од зградата се вградува и посебен запорен цевен затворац.

Кај куќните приклучоци за гас со работен притисок над 1 bar, без оглед на називниот пречник, пред зградата се вградува еден запорен цевен затворац.

Член 23

Во електро-проводниот метален дел на куќниот приклучок за гас се вградува изолационен дел кој ги исполнува условите според националните стандарди кои се транспозиција на европските стандарди од областа на енергетиката. Ако изолациониот дел се вградува во зграда, треба да биде отпорен на зголемени термички оптоварувања и да е соодветно означен.

Изолациониот дел може да биде конструктивно споен со главниот запорен цевен затворац. Кај куќните приклучоци за гас од полиетиленски цевки со премин на метален вовед, изолациониот дел се поставува како пасивна заштита од корозија.

Член 24

Заштитните цевки треба да бидат изработени од материјал отпорен на корозија или заштитени од корозија, чија должина е условена од просторијата во која се положува куќниот приклучок за гас.

Дијаметарот на заштитната цевка зависи од дијаметарот на цевката на куќниот приклучок за гас.

Цевката на куќниот приклучок за гас треба да лежи централно во заштитната цевка. Кружниот прстенест зазор се заптива од внатрешната страна со помош на материјал за заптивање, со кој истовремено се центрира куќниот приклучок за гас. Материјалот за заптивање треба да биде отпорен на корозија и механички оштетувања.

Ако за заптивање на прстенестиот простор кај цилиндричните заштитни цевки се користат метални прстени, тогаш се вградуваат најмалку три прстени.

Член 25

Премините од полиетиленски кон челични цевки се изведуваат во облик на:

- 1) споеви со стегнување,
- 2) фабрички изработени споеви или
- 3) метални заштитни цевки.

Цврстината на истегнување на споевите со затегнување треба да биде поголема од цврстината на истегнување на цевките кои се спојуваат.

Фабрички изработените споеви треба да имаат доказ за квалитет.

Металната заштитна цевка треба да биде заптивена, така што во случај на пожар да се спречи истекување на гасот во објектот.

Споевите со затегнување и цевните капсули се користат за цевки чиј пречник не е поголем од 63mm.

Член 26

Парчињата во облик на Т за наварување на спојот на куќниот приклучок за гас на дистрибутивниот гасовод, треба да се обликуваат така што да се постигне пропишан квалитет на заварениот спој.

За спојување со дополнително дупчење се користи метална и полиетиленска арматура.

Член 27

На полиетиленските цевки се дупчат дупки чии пречници се дадени во табелата 1

Табела 1	
Надворешен пречник на полиетиленската цевка во mm	Најголем пречник на издупчена дупка во mm
63	20
90	20
110	32
125	40
160	40
180	40
225	40

Член 28

Спојувањето на куќниот приклучок за гас со внатрешната гасна инсталација се врши со:

- навојни споеви, според националните стандарди кои се транспозиција на европските стандарди од оваа област,
- прирабнички споеви, според националните стандарди кои се транспозиција на европските стандарди од оваа област,
- спојни делови за метални цевки со глатки краеве, според националните стандарди кои се транспозиција на европските стандарди од оваа област,
- заварени споеви, според националните стандарди кои се транспозиција на европските стандарди од оваа област.

Член 29

Преносот на сили преку куќниот приклучок за гас на внатрешната инсталација се спречува со вградување на осигурувач од извлекување. Ако куќниот приклучок за гас се води низ сид на зграда без заштитна цевка, осигурувачот од извлекување се изведува како цврста точка.

Ограничуваач на сила се вградува ако силата може да се пренесе на зградата.

Член 30

Работите од областа на заварување на челичните цевки се вршат од оспособени заварувачи.

Квалитетот на заварените споеви треба да биде најмалку класа Б според стандардите од областа на квалитетот на заварените споеви.

Член 31

Заварувањето на цевки од полиетилен го изведуваат специјално обучени заварувачи.

Член 32

Кај куќните приклучоци на гас се користат навојни споеви до DN 50 и PN 4 кои ги исполнуваат условите спрема националните стандарди кои се транспозиција на европските стандарди од оваа област.

За заптивање на навојните споеви се користат заптивни средства кои не се стврдуваат со текот на времето и кои се постојани на гас и кондензат, промена на температура, вибрации и на пенливи средства за детекција на пропуштање на гас.

Заптивните средства не треба да бидат агресивни спрема лен, коноп или кон друг носител на заптивниот материјал.

Член 33

Како прирабнички споеви се користат фабрички изработени цевки со прирабници, односно слободни прирабници (метални или пластични) со краеве за предзаварување кои се заваруваат на лице место.

Член 34

Положбата и длабочината на вкопување на куќниот приклучок за гас се снимаат геодетски.

Член 35

Почетокот на куќниот приклучок за гас трајно се означува со плочка со натпис.

Положбата на главниот запорен цевен затвораач треба да биде трајно воочлива и означена со натписна плочка според националните стандарди кои се транспозиција на европските стандарди од областа на енергетиката.

Положбата на главниот запорен цевен затвораач може да се означи и внатре во зградата.

Ако со помош на еден куќен приклучок за гас се снабдуваат повеќе згради, во близина на главниот запорен цевен затвораач се поставува плочка со натпис на која се означени зградите кои се снабдуваат со гас преку тој куќен приклучок за гас.

Положбата на запорните цевни затвораачи во земја се означува со помош на плочки со натпис како што е дадено во Прилог на овој правилник - слика 3.

Член 36

Куќниот приклучок за гас, пред пуштањето во работа, се испитува на непропустливост при отворен главен запорен цевен затвораач. Испитниот притисок треба да биде најмалку 2 бар поголем од дозволеният работен притисок.

Член 37

Ако куќниот приклучок за гас се положува во исто време со дистрибутивниот гасовод, испитувањето со притисок на куќниот приклучок за гас се врши истовремено со испитувањето на дистрибутивниот гасовод.

Ако куќниот приклучок за гас не се положува во исто време со дистрибутивниот гасовод, испитувањето се врши со пневматски тест.

Член 38

При испитување со притисок на куќен приклучок за гас наполнет со гас, визуелната контрола се врши со тестирање на заптивноста.

Член 39

При секое испитување со притисок, испитуваните споеви треба да бидат исчистени од масти, бои и изолациски траки.

Член 40

Пред пуштање на гас во куќниот приклучок за гас, се обезбедува потполно одведување на мешавината на гас и воздух во слободната атмосфера.

Член 41

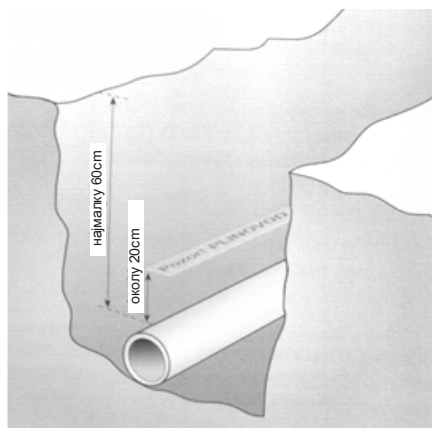
Завршените, а неповрзани куќни приклучоци за гас со внатрешната гасна инсталација, се затвараат со метални чепови, капи или слепи прирабници.

Член 42

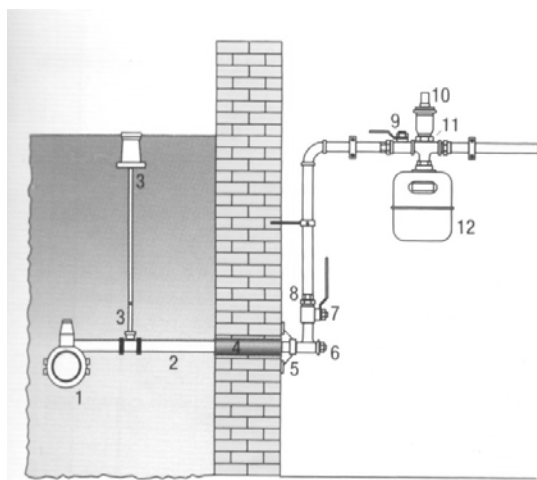
Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 12-3883/5
3 септември 2009 година
Скопје

Министер за економија,
Фатмир Бесими, с.р.

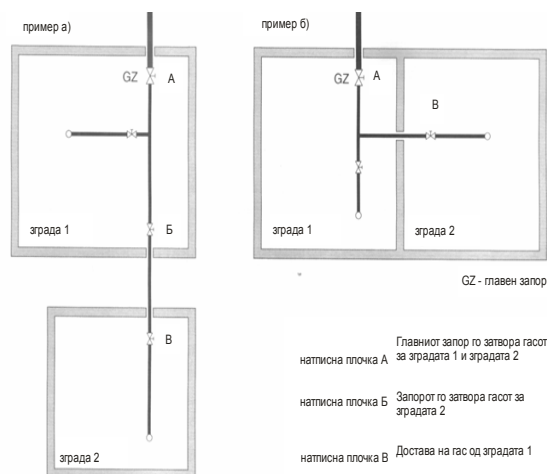
ПРИЛОГ

Слика 1: Положување на цевководот во земја

Слика 2: Пример на куќен приклучок за гас со регулатор и гасометар

Легенда: 1- уличен гасовод; 2- куќен приклучок; 3- надворешен запор (потребен кај ниски притисоци за називни пречници $\geq DN80$, а кај притисок ≥ 1 бар за кој било називен пречник; 4- влез во зграда (метална заштитна цевка –капсула со цврста точка во сидот или заштитна челична цевка со осигурувач од извлекување); 5- осигурувач од извлекување (дополнителна можност); 6- дел за чистење (дополнителна можност); 7- главен запор (по можност со вграден изолациски дел); 8- деллива спојка; 9- запор на гасометарот; 10 – куќен регулатор на притисокот на гасот; 11- двострук приклучен дел за регулатор на притисок и за гасометар; 12- гасометар

Слика 3: Пример за вградување и означување на запорните елементи

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

2153.

Врз основа на член 33, 37 став 6, 42, 43, став 2, 45 став 2, 47 став 2, 50 став 3, 64, 71 став 4, 78 став 4, 80 став 5, 103, 121 став 2, 123 став 6, 129 став 4, 130 став 9, 131 став 2 и 137 од Законот за лековите и медицинските помагала („Службен весник на Република Македонија“ бр. 106/07), министерот за здравство, донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАДОМЕСТОЦИТЕ ШТО СЕ ВОДАТ СОГЛАСНО ЗАКОНОТ ЗА ЛЕКОВИТЕ И МЕДИЦИНСКИТЕ ПОМАГАЛА

Член 1

Во Правилникот за надоместоците што се плаќаат во постапките што се водат согласно Законот за лековите и медицинските помагала („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2008 и 71/08) во членот 14, став 1 по точката 4 се додаваат две нови точки 5 и 6, кои гласат: